

GEZONDHAAD IN BAGGERAERSGEZIN

Hoe keek ie as kaaïnd van een baggeraer van om en naebij de 12 jaer aan 't end van de vijftiger jaere tege 't onderwaarep gezondhaaid aan? Waer ikke as eerste aan denkt is 't onderschaaid tusse zeumer en winter. As de R in de maond kwam, wiere de winterklere voor d'n dag gehaold. De zeumerklere wiere in de kast gehonge. Daerin lage motteballechies en daerom stonk 't 'r aaltijd. Dà was nôôdzakelijk, aandere maakte de motte gaetjies i je klere. De korte broek wier omgeroole voor 'n drollevanger van mesjester en je mos dikke, aagegebraaide, wolle sokke aan. 't Draoge van een gebraaide, jaegere borsterok was vanaf dat ôôgenblik verplicht. As ie naer buitene gong en 't vroom, mos ie gebraaide wante aan. Die hadde somtije vier vingers en een duim, mor ok veul êênen duim en dan vier vingers bij mekaor. Op bed wier d'r een dikke, gestikte deke bijgelege, want aandere wier 't te koud om lekker te slaepe op de onverwaarende zolder. Daer wazze gêên slaepkaomerties of zôô. Je mos t'r opklimme met een staail houte trappie en daerna 't luiksie dicht doen. 't Was êêne grôôte ruimte waer ie mè z'n aalle sliep. As 't hard gevore had, beurde 't wel dat de deke bij je mond hêemel bevore was deur de uitgaosemde lucht. As 't hêel aareg hard gong vrieze, en de blomme op de ruite stinge, wier d'r een met hêet waoter gevulde, grôôte kruik i je bed gelege. Dà was trouwes aareg lekker!

Zellef koke

Vitaminepreparaote bestinge toe nô nie. We mosse wel d'n hêêle winter levertraen slikke. Dà kreeg ie op een lepel voor 't naer bed gaon. 't Was zô vrêeselijk vies dà je je neus dichtneep trewijl ie 't deurslikte, en daerna kreeg ie een snoepie i je mond tege de vieze smaak. Zôôas ze zeeje was dà voor ie weerstand. Dan wier ie nie zô gauw verkouwe. Ik ken m'n aage trouwes ok nie herinnere, dat 'r zôôvel over gezondhaaid wier gesproke. Wel over gezond ete. D'r zatte toe veul kaander in een kelonie omdà ze nie gezond wazze. Daer mosse ze veul in de frisse buitelucht speule en aalle daege haovermoutpap ete. Al zatte ze te kôôke, opete mosse ze die pap, want 't was voedzaam en ze mosse aankomme om aan te staareke. Gezond ete besting d'ruit dà je mos ete wat de pot schafte. Nie van taofel voordà je aalles op had, of voor straf naer bed. Ok zelfgemaakte pap van volle mellek met 'n vel d'r op. Somtije was dat haovermoutpap, griesmeelpap, rijst of brôôdpap. De moeders mosse deur de week aalle pap of pudding nog zellef koke, want kant en klaor in flesse was ommers veul te duur. Hêel soms wier d'r Haagse bluf geklopt, mor dà beurde allêên as t'r iets bezonders te viere was. Fruit van 't saazioen was t'r ok. Sterappeltjies, aolebaaie, neutte, aerebeesies en zôô.

In d'n taail

Bewege dee je bij de voebal- of kurrefbal en de gymmestiekverêêniging SSS. Ok wel bij de tennisverêêniging, mor dà was toch meer voor de loi die wat meer as rechtuit wazze. Zwemme kò je in 't drijvende zwembadtjie aan 't end van de haove, of aan de strandtjies aan de revier. Voor de rest kwam ie aa je trekke bij de spellechies die je mè mekaor dee. Hygiêne wier ok wat aandere ingevuld as nou. Je mos wel alleevel je hande wasse voor 't ete en ok as ie naer de plee gewist was. Douches bestinge volleges mijn nô nie en de grôôte beurt kreeg ie mor êêne keer in de week. Vrijdas was 't taaille geblaeze. Dan mosse aalle kaanders in d'n taail worde gewasse. Mêêstal in 't zellefde waareme waoter. As ie dà nou dee, zouwe ze je voor onterik uitmaoke.

Veul veraanderd

Toilette in huis hadde veul mense nò nie. Achter 't huis sting een houte plee. Daerin zat een banksie met een rond gat en daer mos ie in kakke. Aalles viel gelijk in d'n beerput. 't Stonk t'r dan alleevel, en aan mugge en meezike was t'r ok gêên gebrek. Van toiletpepier hà 'k in die tijd nò nooit gehoord. Aan een spijkertie hong een bossie krantepepier of pepier uit een tijdschriffie en daer mos ie je achterste mee afvege. Waoter was t'r nie dus je mos binne je hande wasse en as kaaind wier dà aal z'n daege vergete. Toen ikke wat ouwer wier, moch ik vrijdas naer 't badhuis op d'n ouwe uibraaiding. Daer kô je óf een bad, óf een douche neme. Voor een kwartie moch ie glôôf ik een kwertierte. Dà was al een hêele verbetering. Hygiënischer ok, want de badhoksies wiere nae ieder gebruik met een dikke slang mè kokend hêet waoter schôôn gespote. Wat is t'r toch veul veraanderd, hee!?

Piet van Grietjies

Op onze website www.historie-sliedrecht.nl is ok aander verêênigingsnieuws te vinge, zôas de stambôome van de families Mostert, Baotenburg en Brêêdveld. Kom ok 's 'n kixsie neme in ons clubgebouw 't Onderhuys (Kerkbuurt 243). Wie weet ving ie daer nog wel 'n mooi kerstkedoochie.